

Normalbelopp för existensminimum vid taxeringen 1973¹

Riksskatteverket (RSV) har fastställt följande normalbelopp att för år 1972 tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum enligt 50 § 2 mom. tredje stycket kommunalskattelagen (KL) och 41 § 2 mom. uppbördsförordningen (UF).

Lönegrupp	Belopp i kronor för år	
	4	5
1. Ensamstående	7 900	8 200
2. Sammanlevande makar och likställda	12 000	12 600
3. Tillägg för varje barn	1 320	1 380

Med uttrycket "likställda" under punkt 2 här ovan avses skattskyldiga som, utan att vara gifta, lever tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt har eller har haft barn.

Som framgår av punkt 4.5 av anvisningarna kan existensminimibelopp inte överstiga summan av grundavdrag och inkomst motsvarande den skattereduktion som kan komma att åtnjutas samt högsta belopp för extra avdrag enligt 50 § 2 mom. tredje stycket KL (6 000 kronor och därutöver tillägg med 1.500 kronor för varje oförsörjt barn).

Normalbelopp har angivits för ortsgруппerna 4 och 5. Härvid gäller samma ortsgруппindelning som tillämpas i det allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän — — — — —

Anvisningar angående tillämpningen av de av RSV fastställda normalbeloppen för existensminimum

1. *Förutsättningarna för medgivande av extra avdrag på grund av att den skattskyldiges inkomst understiger hans existensminimum*

Angående extra avdrag vid *taxering* till kommunal och statlig inkomstskatt stadgas i 50 § 2 mom. KL jämte anvisningar och i 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.

¹ Tabeller med transumerade anvisningar är från RSV:s meddelanden Serie Du 1971:12 med anvisningar till ledning vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet under beskattningsåret 1972. RSV har utfärdat nya anvisningar för beskattningsåret 1973, RSV Du 1972: 23.

1.1 Nedsatt arbetsförmåga

1.2 Långvarig oförvårdad arbetslöshet

I regel torde arbetslöshet få betecknas som långvarig vid en varaktighet av tre eller fyra månader i omedelbar eller i huvudsak obruten följd.

1.3 Stor försörjningsbörda

Det torde i allmänhet få förutsättas att skattskyldig, som har att försörja tre eller flera barn, har stor försörjningsbörda. Är skattskyldig ensamstående och huvudsakligen syselsatt i förvärsarbete, torde försörjningsbördan kunna anses stor redan om två barn utan egen inkomst och utan möjlighet att lämna effektiv hjälp i hemmet förefinns. Stor försörjningsbörda kan även föreligga för ensamstående med endast ett barn, där detta barn är i behov av ständig tillsyn och vård.

Stor försörjningsbörda kan föreligga även mot andra än barn, exempelvis syskon utan inkomst (se härom vidare under punkt 1.4 nedan).

Med stor försörjningsbörda förstås även fall där en person är förpliktad utge stort underhåll.

1.4 Annan därmed jämförlig omständighet

I 50 § 2 mom. KL stadgas, att vid taxering extra avdrag må medgivas om skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligt nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag eller annan därmed jämförlig omständighet.

Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag kan ifrågakomma i alla sådana fall där extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxering kan medgivas.

1.5 Blandade fall

Skattskyldig kan självfallet som skäl att erhålla befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag åberopa flera orsaker, av vilka en kan falla under en av punkterna här ovan och en under en annan. Den lokala skattemyndigheten har då att bedöma den inverkan på skatteförmågan, som kan föreligga genom de samverkande omständigheterna. Som exempel må anföras, att såväl nedsatt arbetsförmåga som stor försörjningsbörda kan åberopas på en gång. Även om i ett sådant fall ingendera av de anförda orsakerna ensam skulle kunna motivera befrielse eller nedsättning, kan de tillsammans utgöra tillräcklig grund härför.

2. Normalbeloppen

2.1 Jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 50 § KL är normalbeloppen för existens-

minimum i första hand avsedda för skattskyldiga, vilkas inkomst huvudsakligen härflutit av förvärvskällan tjänst.

2.2 Normalbeloppen avser *dels* ensamstående skattskyldiga och *dels* sammanlevande äkta makar och likställda. Tillägg för barn avser båda kategorierna. Om två skattskyldiga, som ur taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, sammanlever och har gemensamt hushåll, skall för dem tillämpas det normalbelopp, som gäller för äkta makar.

2.3 I normalbeloppen beräknas bostad ingå med 2 280 kronor (ett rum och kök med uppvärmning).

Återstående del av normalbeloppen avser andra utgifter såsom för kost, kläder, tvätt, hygien, gas, elektricitet, fackföreningsavgifter, andra nödvändiga medlemsavgifter samt smärre utgifter för tillfälliga behov.

Beträffande frågan om såväl höjning som sänkning av normalbeloppen med hänsyn till den faktiska hyreskostnaden hänvisas till vad därom anförts nedan under punkt 4.1.

3. Beräkning av den skattskyldiges inkomster

3.1 Bestämmelserna härom finnes meddelade i anvisningarna till 50 § KL.

3.2 Jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 50 § KL medräknas inte barnbidrag. Socialhjälp skall inte heller medräknas. Ersättning från försäkringskassa, sjukpenning vid yrkesskada eller ersättning på grund av arbetslöshetsförsäkring, uppburna underhållningsbidrag för barn, bidragsförskott, kommunalt bostadstillägg och andra liknande icke skattepliktiga intäkter skall däremot medräknas.

3.3 Vid bestämmande av den inkomst som skall jämföras med existensminimum, får från bruttoinkomsten avdrag ske endast för *nödiga* utgifter för inkomstens förvärvande, t. ex. för resor till och från arbetet. Avdrag får inte göras för gäldräntor eller för livförsäkringspremier, fackföreningsavgifter eller därmed likställda utgifter.

4. Avvikelser från normalbeloppen

4.1 Beträffande det i normalbeloppen ingående värdet av bostad erinras om att i det enskilda fallet existensminimum får höjas eller sänkas i anslutning till den faktiska hyresutgiften under förutsättning, att bostaden inte anses vara för stor. Utgångspunkt bör därvid vara att som normal bostad i regel anses för ensamstående utan barn eller med ett barn samt för makar och likställda utan barn ett rum och kök. För familj bestående av tre eller fyra personer bör som normal bostad godtagas lägenhet om två rum och kök. För större familj får större bostad godtagas som normal. Anses bostaden onormalt stor, skall existensminimibeloppet fastställas efter kostnaden för bostad av normal storlek. Är bostaden större än "normal" men hyran så låg att "normal" bostad inte kan erhållas för lägre belopp, får undantagsvis även i sådant fall existensminimum fastställas med ledning av den faktiska hyran. Det må även påpekas, att det vid skatteavdrag förbehållna beloppet *tillfälligt* kan höjas över existensminimum,

så att den skattskyldige erhåller rådrum att nedbringa hyreskostnaden genom att hyra ut en del av bostaden.

Med faktisk hyresutgift enligt ovan anses hyra efter avdrag av bostadsbidrag, t. ex. kommunalt bostadstillägg.

4.2 Måste skattskyldig eller hans maka eller hemmavarande minderårigt barn enligt läkarintyg föra särskild diet, medförande extra utgifter för kost, bör tillägg till normalbeloppet göras i skälig omfattning.

4.3 Om skattskyldiga, som åtnjuter fritt vivre, såsom hemmasöner, hemmadöttrar eller hembiträden, i undantagsfall befinnes böra få extra avdrag för nedsatt skatteförmåga på grund av existensminimum, bör som normalbelopp anses de i skattetablerna angivna värdena för fritt vivre med tillägg av skäligt belopp för vissa nödiga utgifter.

4.4 Beträffande avvikelser från normalbeloppen hänvisas i övrigt till anvisningarna till 50 § KL. Av vikt är att alla de förhållanden blir beaktade, vilka kan inverka på storleken av existensminimum i det enskilda fallet.

4.5 Med utgångspunkt från normalbeloppet och med beaktande av de avvikelser därifrån, som i det enskilda fallet kan förekomma, uträknas existensminimibeloppet.

Existensminimibeloppet får vad gäller preliminär skatt och taxering inte fastställas till högre belopp än summan av

dels grundavdrag,

dels inkomst motsvarande den skattereduktion som kan komma att åtnjutas och

dels det avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga som enligt 50 § 2 mom. tredje stycket KL kan beviljas.

4.6 Enligt anvisningar till 41 § UF skall lokala skattemyndigheten med ledning av bestämmelserna i 50 § 2 mom. KL och anvisningar till nämnda paragraf ävensom de normalbelopp för existensminimum, som fastställts jämlikt sistnämnda lagrum, ange den skattskyldiges existensminimum. Denna uppgift tjänar till ledning för taxeringsnämnden vid beräkning av det extra avdrag, vartill den skattskyldige vid taxering kan bli berättigad. Lokala skattemyndigheten skall till ledning för taxeringsnämnden lämna specifikation om hur existensminimibeloppet uträknats. Denna specifikation skall upptaga

— för det första det grundavdrag lokal skattemyndighet räknat med

— för det andra inkomst, motsvarande den skattereduktion som kan antagas komma att åtnjutas

— för det tredje det extra avdrag vid taxering, som lokal skattemyndighet räknat med.

5. Vid skatteavdrag förbehållet belopp

5.2 För makar gäller att frågan om existensminimum skall bedömas med hänsyn till makarnas gemensamma inkomster. Om båda åtnjuter inkomst, bör det belopp

som kan förbehållas dem, regelmässigt fördelas lika mellan dem. I den mån normalbelopp inte kan utnyttjas av den ena maken bör det tillgodoräknas den andra maken. Detta gäller även som regel beträffande två skattskyldiga, som ur taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, om de sammanlever med gemensamt hushåll.

5.3 Frågan om tillämpning av bestämmelserna om existensminimum har varit uppe till behandling i riksdagen under 1970 års vårsession.

Med anledning av väckta motioner har bevillningsutskottet i betänkande (1970:31) uttalat följande.

De av CFU fastställda normalbeloppen för existensminimum är avsedda att tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum i det enskilda fallet. De lokala skattemyndigheterna har således i praktiken möjlighet att med beaktande av nämndens anvisningar rörande avvikelser från normalbeloppen fastställa ett existensminibelopp, som är högre än normalbeloppet men likväl inte får överstiga summan av gällande Ortsavdrag och Maximibelopp för avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga. Vid införsel är utmätningssmannen över huvud taget inte bunden av de av CFU fastställda normalbeloppen utan har vidsträckt befogenheter att i varje särskilt fall pröva hur stort belopp som skall förbehållas gäldenären. Enligt utskottets mening synes därför det av motionärerna aktualiserade problemet i regel kunna lösas inom ramen för gällande lagstiftning genom en generös tolkning av begreppet existensminimum, där sociala och andra förhållanden motiverar detta.